

Socialdepartementet
S2020/02826/FS

Yttrande från region Dalarna gällande En modell för svensk försörjningsberedskap SOU 2023:50

Sammanfattning

Syftet med utredningen är att föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskap, samt utreda finansieringsformer av försörjningsberedskap. Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bör få ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Det inkluderar uppgifter som att ta fram en nationell försörjningsanalys, fungera som en kontaktpunkt för företag, beredskapslagra varor som är försörjningsviktiga och som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde samt utföra uppdrag åt andra statliga myndigheter.

Utifrån Region Dalarna ansvarsområden konstateras att utredningen är grundlig och slår fast att förutsättningar för ett mer samordnat arbete för ökad robusthet genom en stärkt försörjningsberedskap. Förordad modell väcker dock ett visst antal frågor som bör beaktas i fortsatt hantering.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 2 september 2021 att tillsätta en utredning vars syfte var att analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen samt utreda principer och former för finansiering av samhällets försörjningsberedskap. Detta beslut har resulterat i att betänkandet nu är skickat på remiss - En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

PostadressBox 712
Tobias Dicander791 29 Falun**Besöksadress**Region Dalarna
Vasagatan 27
Falun**Kontakt**023-49 00 00
www.regiondalarna.se
232100-0180**Handläggare**072- 084 30 86
Tobias.dicander@regiondalarna

Region Dalarnas synpunkter

Generellt är Region Dalarna positiv till utredningens ansats, analys och förslag om att ett helhetsgrepp behövs för försörjningsberedskapen i Sverige.

9.5.3 Den nationellt samordnande funktionens uppgifter

Utredningens förslag gällande en nationellt samordnande funktion och dess organisation: Region Dalarna ser positivt på att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen, vilket inkluderar bland annat finansiering. Viktigt är att inte glömma regionernas egna ansvar över försörjningsberedskapen och den ansvarsfördelning mellan staten och regionerna som behöver tydliggöras.

Utredningens förslag gällande behovs- och försörjningsanalys samt åtgärdsförslag: Region Dalarna ser positivt på att arbeta med behovskartläggning, försörjningsanalys samt åtgärdsplanering. De krav på ökad förmåga, kompetens och system som ett sådant analysarbete kräver behöver emellertid tydliggöras samt finansieras

9.9.1 Sammanfattande om rapporteringen

Utredningen föreslår att länsstyrelserna ska ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella försörjningsanalysen. Länsstyrelsernas analyser ska omfatta kommuners och regioners behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Därpå föreslås det att det i LEH införs en skyldighet för kommuner och regioner att på begäran av länsstyrelsen lämna information om sina behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Utredningen understryker också enkelhetsprincipen samt kompetensprincipen bör beaktas. Om en ny arbetsuppgift skall införas och valet står mellan flera aktörer så bör valet hamna på den aktör där kompetensen finns så att den inte behöver tillskapas.

Region Dalarna anser att länsstyrelsens roll som koordinerande part mellan regionerna och Socialstyrelsen, som sektorsansvarig myndighet frångår båda ovanstående principerna. Snarare bör de sektorsansvariga myndigheterna vara koordinerande part, Socialstyrelsen för hälso- och sjukvård och Trafikverket för kollektivtrafik och transporter. En bristfällig sammanställning av behov kan påverka hela försörjningssystemet och leda till nedsatt kapacitet förmåga.

Region Dalarna menar att det är viktigt att tydliggöra vilka uppgifter som skall lämnas till respektive myndighet.

13.4.1 Den nationellt samordnande funktionen ska upprätta beredskapslager av sådana varor som ingen annan myndighet har ansvar för

Utredningen föreslår att den nationellt samordnande funktionen får i uppgift att upprätta och upprätthålla statliga beredskapslager för lagring av försörjningsviktiga varor som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde, inom ramen för försörjning med övriga varor och tjänster.

Region Dalarna ser positivt på statliga beredskapslager när det gäller varor som ingen annan aktör ansvarar för men vill påtala vikten av att regionerna har full rådighet över försörjningsberedskapen inom sitt ansvarsområde.

Ett statligt beredskapslager kan innebära en förvirring och en otydlighet mellan staten och regionen, därför önskar Region Dalarna ett resonemang kopplat till ansvarsfördelning.

15.4 Transporter i kris och krig

Till skillnad från vad som gäller för transportinfrastrukturuområdet saknas det i stor utsträckning en myndighet med ett ansvar för att tillgodose totalförsvarets behov av transporter under kriser och i krig. Detta skapar osäkerheter om tillgängligheten vid sådana situationer och riskerar att leda till en bristfällig försörjningsförmåga.

Region Dalarna tillstyrker utredningens förslag och är positiv till att en av beredskapsektorerna är transporter. Dock är inte kollektivtrafikens ansvar och funktion beskriven i föreslagen modell.

15.6 Stöd i upphandling och avtalsskrivning

Det ska framgå av Upphandlingsmyndighetens instruktion att det upphandlingsstöd som myndigheten ger till upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer även ska bidra till att krisberedskaps- och totalförsvarsaspekter säkerställs i upphandling av samhällsviktig verksamhet och sådan verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret.

Region Dalarna tillstyrker utredningens förslag om ett förstärkt uppdrag till upphandlingsmyndigheten.